

Asia: VN/5283/2020

Hallituksen esitys ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rakennusliitto ry.

Lausunto 7.3.2022

Asia: Hallituksen esitys ulkomaalaislain 5 luvun muuttamisesta (VN/5283/2020)

Rakennusalalla ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäyttö on valitettavan yleistä. Oikeussuojakeinojen faktisesti puuttuessa ongelmista ei uskalleta tai haluta ilmoittaa. Alan omavalvonta ei ole riittävää. Pelkästään Etelä-Suomen aluehallintoviraston valvontahavaintojen (2017-2020) perusteella voi todeta, että puutteiden ja laiminlyöntien määrä työlupia ja työehtoja koskien on varsin huomattava.

Rakennusliitto tekee parhaansa ehtiäkseen mahdollisimman monelle työmaalle, mutta on selvää, että valtaosa epäkohdista jää nykyisinkin havaitsematta. Volyymien lisääminen uhkaa lopullisesti rapauttaa lailliset työehdot. Kansantaloudellisestakaan ei ole järkevää, että meillä lisääntyisi kehittyvissä maissa tunnettu ilmiö ”race to the bottom”, jossa työntekijän palkka ei riitä asumiseen ja elämiseen, perheen kasvattamisesta puhumattakaan. Alan olosuhteista käsin näyttäytyy epätodennäköisenä, että lain tavoitteeksi indikoitu pysyvämpi maahanmuutto lisääntyisi, tilapäisen halpatyövoiman määrä kylläkin.

Sertifiointi. Jos esitetyistä kannattavuuden ja liikevaihdon kriteereistä ei pidetä kiinni, menetetään se mahdollisuus, että viranomaisen niukat valvontaresurssit kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti; rakennusalalla urakointiketjujen päihin. Elinkeinoelämän pyrkimys liudentaa em. kriteereitä tuleekin torjua.

Sertifiointimenettelyn pitäisi toteutuessaan olla läpinäkyvä ja tietojen reaaliaikaisesti julkisia.

Lopuksi. Automaatio ja sujuvoittaminen eivät ratkaise ongelmien perimmäisiä syitä. Kuten Finnwatchin 1/2022 raportissakin todetaan, edellytettäisiin työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi paljon nykyistä tehokkaampia toimia. Käytännön valvontatoimien lisäämisen ohella kyseeseen tulee ajatus ketjuvastuusta sekä alipalkkauksen kriminalisointi. Vaikka kokonaiskuva

maamme demografisten haasteiden olemuksesta sinänsä jaettaisiin, tulisi päättäjien hyvin realistisesti ymmärtää, ettei edes nykytilanne ole hallinnassa.

Helsingissä 7. maaliskuuta 2022

Kunnioittavasti,

Jyrki Ojanen

vastaava lakimies

Rakennusliitto ry

Ojanen Jyrki
Rakennusliitto ry